

Eestis kasvab hooldusravivoodite osatähtsus

Kati Karelson, vanemanalüütik

2012. aasta lõpus töötas Eestis 60 haiglat, millest 26 osutasid vaid hooldusravi teenuseid. Aastatel 2008-2011 oli hooldusravihaiglate arv 23. Seega alustas eelmisel aastal tööd kolm uut hooldusravi pakkuvat haiglat. Kui vaadata Eesti rahvastiku arengut, kasvab vajadus nii hooldusravi kui sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna teenuste sümbioosina pakutava hooldusteenuse järgi tulevikus kindlasti veelgi. Eesti elanike eluiga pikeneb ning kasvab vanemaealiste inimeste osatähtsus. Viimase kümne aasta jooksul on üle 65-aastaste inimeste osatähtsus Eesti rahvastikus kasvanud ligikaudu kolme protsendi võrra. Statistikaameti andmetel elavad need, kes 2011. aastal olid 65-69-aastased, keskmiselt veel üle 17 aasta, millest hea tervisega möödub ligikaudu kuus aastat.

Ravivoodeid oli 2012. aasta lõpu seisuga Eesti haiglates kokku 7377, mis teeb iga 1000 elaniku kohta ligikaudu kuus haiglaravivoodit. See on kolme protsendi võrra suurem 2011. aasta detsembrikuu ravivoodite arvust. Aktiivravivoodite osatähtsus kogu voodifondis jäi 2012. aasta lõpu seisuga alla 64%, hooldusravivoodeid oli 24% ja ülejäänud osa moodustasid psühhiaatria eriala teenuste ning tuberkuloosi ravi osutamiseks ette nähtud voodid. Ravivoodite üldarvus ei ole viimase viie aasta jooksul suuri muutusi toimunud, kuid voodifondi struktuur muutub: väheneb aktiivravivoodite ja kasvab hooldusravivoodite osa. Põhjuseks on nii uute hooldusravihaiglate avamine kui ka olemasolevates haiglates hooldusraviks mõeldud voodite arvu suurenemine.

Hooldusravivoodeid oli haiglates 2012. aastal võrreldes aasta varasema 12% võrra rohkem. Iga 1000 inimese kohta, kel vanust rohkem kui 65 aastat, teeb see veidi alla kaheksa voodi. Sotsiaalministeeriumi koostatud Eesti hooldusvõrgu arengukava aastateks 2004-2015 seab eesmärgiks, et 2015. aastal on Eesti haiglates kokku 2100 hooldusravivoodit, mis teeb tuhande 65- aastase ja vanema elaniku peale taandades 10 voodit. Seega on seatud eesmärgini jõudmisel veel maad.

Rootsis, mida ühe Põhjamaana Eestis sotsiaal- ja tervishoiusüsteemi arendamisel eeskujuks on võetud, oli OECD andmetel 2011. aastal 1000 elaniku kohta vähem kui kolm haiglaravivoodit ja aktiivravivoodid moodustasid voodifondist 75%. Rootsis pakutakse hooldusteenust, mis hõlmab nii sotsiaal- kui tervishoiusüsteemi teenuseid, ning hooldusravihaiglate asemel on levinud erinevad hooldekodud. Kombineeritud teenuse tõttu ei kajastu Rootsi statistikas hooldusravi andmed. Tervishoiusüsteemis pakutavad teenused sõltuvad sellest, milline on riigi rahvastiku terviseseisund. Rootsi oli 2011. aastal keskmine eluiga 82 eluaastat. Keskmisest elueast kõnekam on eeldatavalt tervena, see tähendab terviseprobleemidest põhjustatud tegevuspiiranguteta elatavate aastate arv. Eestis oli see 56 aastat ja Rootsis üle 70 aasta. Seega on inimesed võrdluseks võetud Rootsis tervemad, mistõttu haiglaravile panustatakse vähem ja suurem rõhk on vanemaealiste iseseisva toimetuleku toetamisel ja kombineeritud sotsiaal- ning tervishoiuteenuste pakkumisel, mida tehakse väljaspool haiglaid.

Eestis on üle 65-aastaste meeste ja naiste elada jäänud ajast üle kahe korra vähem seda perioodi, mis veedetakse terviseprobleemidest põhjustatud tõsiste piiranguteta võrreldes samaealistega Rootsis. Vanemaealiste terviseseisundi erinevused kahes riigis on põhjuseks, miks Eestis kasvab hooldusravi teenust pakkuvate haiglate arv ja ravivoodite osatähtsus voodifondis.